

Euroopa
Komisjon

BREXITIKS VALMISTUMISE KONTROLL-LEHT ELIS TEGUTSEVATELE ETTEVÕTJATELE

September 2019

Kontroll-leht on koostatud teabe eesmärgil selleks, et aidata ELis ja/või Ühendkuningriigis tegutsevatel ettevõtjatel veel kord kontrollida oma valmisolekut juhaks, kui Ühendkuningriik astub EList välja ilma väljaastumislepinguta. Kuigi kontroll-lehel on pööratud tähelepanu kõige levinumatele probleemidele ja olulisematele aspektidele, ei ole tegu lõpliku loeteluga, mis vastaks ammendavalt kõigile küsimustele, mis võivad lepinguta väljaastumise korral tekkida. Sellele lisaks tuleks tutvuda komisjoni talituste teadetega Brexitiks valmistumise kohta ja riiklike ametiasutuste avaldatud teabega. Mõnele nendest teadetest on osutatud kontroll-lehe joonealustes märkustes. Kõik Brexitiks valmistumise teated on kättesaadavad järgmisel aadressil:

https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/preparedness-notice_et

Väljaastumiskuupäevaks, s.t kuupäevaks, mil Ühendkuningriigist saab kolmas riik (1. november 2019), peavad ettevõtjad olema kõik ettevalmistused lõpule viinud. Tuletakse meelde, et juhul kui väljaastumislepingut ei ratifitseerita, ei kohaldata ka selles ette nähtud üleminekuperioodi.

Lisaks tuleb meeles pidada, et isegi kui väljaastumisleping ratifitseeritakse, tuleb ettevõtjatel valmistuda üleminekuperioodile (31. detsembrile 2020) järgneva ajaks, mil lõpeb ELi siseturu eeskirjade kohaldamine Ühendkuningriigi suhtes ja tema kuulumine ELi tolliliitu. Valmisolek tuleb seega tagada igal juhul, isegi kui väljaastumine lükkub edasi.

Kontroll-lehte ajakohastatakse vajaduse korral, mistõttu see võib muutuda.

1. Kaupade laskmine ELi turule ja eksport

a. Sertifikaadid ja load

Selleks et tagada toote ohutus ja kaitsta rahvatervist ja keskkonda, on teatavate toodete ELi turule laskmiseks vaja ELis asuva asutuse sertifikaati¹ või ELi liikmesriigi ametiasutuse luba. See kehtib näiteks meditsiiniseadmete sektori ja autotööstuse puhul^{2,3}.

Pärast Brexitit kaotavad Ühendkuningriigi ametiasutuste ja seal asuvate asutuste load ja sertifikaadid ELis kehtivuse.

⇒ Kas olen kõik Ühendkuningriigi ametiasutuste ja seal asuvate asutuste välja antud load ja sertifikaadid üle kandnud EL 27 ametiasutustele ja seal asuvatele asutustele või taotlenud uusi lube ja sertifikaate?

b. Asukohanõuded

Selleks et oleks lihtsam tagada ELi toote-eeskirjade täitmine, peavad teatavad regulatiivsete kohustustega isikud olema asutatud ELis (asukohanõue). Nende hulka kuuluvad näiteks vastutavad isikud⁴, importijad ning teatavate toodete registreerijad⁵ ja müügiloo hoidjad⁶. See on eriti oluline mõne valdkonna toodete, näiteks kemikaalide⁷ allkasutuse puhul.

Pärast Brexitit ei vasta Ühendkuningriigis asutatud isikud enam neile asukohanõuetele.

⇒ Kas olen täitnud nõude, et vajalikud isikud asuvad ELis?

c. Märgistamine ja tähistamine

Selleks et oleks lihtsam tagada ELi toote-eeskirjade täitmine ja et tugevdada tarbijakaitset, peab paljudel juhtudel olema ELi turule lastavale tootele märgitud või sellel tähistatud kontroll-lehe punkti 1 alapunktides a ja b nimetatud asutuse või isiku nimi, aadress või tunnus. See kehtib näiteks tööstustoodete,⁸ ravimite,⁹ meditsiiniseadmete, toidu¹⁰ ja sööda puhul.

Pärast Brexitit ei vasta märgistus, millel osutatakse Ühendkuningriigis asuvale asutusele või isikule, ELi turule laskmisel enam märgistusnõuetele¹¹.

⇒ Kas olen taganud, et ELi turule lastavad tooted on nõuetekohaselt märgistatud või tähistatud?

1 <https://ec.europa.eu/info/files/industrial-products>

<https://ec.europa.eu/info/files/industrial-products-questions-and-answers>

2 <https://ec.europa.eu/info/files/type-approvals-automotive-vehicles>

3 Samuti on see vajalik, kui toote kohta esitatakse teatavaid väiteid, näiteks et tegu on mahetootega (vt https://ec.europa.eu/info/files/brexit-notice_eu-food-law), või kui kasutatakse ELi ökomärgist (vt <https://ec.europa.eu/info/files/eu-ecolabel>).

4 <https://ec.europa.eu/info/files/cosmetic-products>

5 <https://ec.europa.eu/info/files/chemicals-regulation-under-reach>

6 <https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/preparedness-notice#sante>

7 <https://ec.europa.eu/info/files/chemicals-regulation-under-reach>

8 <https://ec.europa.eu/info/files/industrial-products-questions-and-answers>

9 <https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/preparedness-notice#sante>

10 https://ec.europa.eu/info/files/brexit-notice_eu-food-law

11 Komisjoni talituste avaldatud teadetes Brexitiks valmistumise kohta on selgitatud, et enne väljaastumiskuupäeva EL 27 turule lastud tooteid võib EL 27s turustada ka edaspidi. Üksikasjad on esitatud konkreetset valdkonda käsitlevas Brexitiks valmistumise teates.

d. ELi toodetele kehtivad kolmandate riikide soodustariifid

Kui ELi toodet eksporditakse kolmandasse riiki, millega ELil on vabakaubandusleping, võidakse toote suhtes kohaldada (madalamat) soodustariifi, tingimusel et päritolutõend kinnitab, et toodet on kehtivate päritolureeglite järgi võimalik käsitada „EList pärit kaubana“¹². See on oluline näiteks autotööstuses (seahulgas autoosade ja muude komponentide puhul) ja põllumajanduslikus toiduainetööstuses.

Pärast Brexitit ei võeta Ühendkuningriigi sisendit lõpptootes ELi päritolu määramisel enam arvesse.

→ Kas olen oma varustusahelad läbi vaadanud ja soodustariifi kohaldamiseks veendunud, et minu eksporditavat toodet käsitatakse pärast seda, kui Ühendkuningriigi sisend on sellest maha arvanud, endiselt EList pärit kaubana?

e. Tolliprotseduurid

Selleks et tagada maksustamise (tollimaksude ja kaudsete maksude, nagu käibe- ja aktsiisimaks), aga ka eurooplaste tervise, turvalisuse ja ohutuse ning keskkonna alaste nõuete täitmine, kohaldatakse kõikide ELi sisenevate ja sealt väljuvate kaupade suhtes tollijärelevalvet ja -protseduure¹³.

Pärast Brexitit hakatakse toimima samamoodi kaupade puhul, mis tuuakse Ühendkuningriigist ELi või viiakse EList Ühendkuningriiki. Seega ei kehti ELis enam Ühendkuningriigi tolliasutuste antud EORI-numbrid ega tolliotsused, mis Ühendkuningriigi tolliasutused on teinud ELi tolliõiguse alusel (lubade andmine ning siduv tariifi- ja päritoluinformatsioon)¹⁴.

→ Kas olen kursis pärast Brexitit kohaldatavate ELi tolliformaalsustega ja võimaldatavate lihtsustustega,¹⁵ eriti kui mul on vähe või ei ole üldse kogemusi kolmandate riikidega kauplemisel?

f. Tollimaksud

Selleks et teatavad välisriikide kaubad lubataks ELi vabasse ringlusse, tuleb nendelt enne tasuta tollimaks. Tollimaksumäär arvutamisel võetakse arvesse mitmesuguseid tegureid, sealhulgas kauba tolliväärtust (selle eest makstud või maksmisele kuuluvat summat, mida korrigeeritakse muude näitajatega), liigitust ja kehtivat tollimaksumäära¹⁶.

Pärast Brexitit hakatakse teatavate Ühendkuningriigist pärit kaupade suhtes kohaldama tollimaksu.

→ Kas olen välja selgitanud, kas Brexitiga kaasnevad minu jaoks tollimaksud (ja olen võimeline esitama vajaliku teabe)? See on eriti oluline siis, kui mul on vähe või ei ole üldse kogemusi kolmandate riikidega kauplemisel.

g. Keelud ja piirangud

Selleks et kaitsta ELi kodanike tervist ja ohutust ning keskkonda, on keelatud või piiratud teatavate kaupade import ELi ja eksport EList¹⁷. See kehtib väga erinevate kaupade kohta, alates jäätmetest,¹⁸ ravimitest¹⁹ ja teatavatest põllumajanduslikest toiduainetest²⁰ kuni töötlemata teemantide, kultuurikaupade²¹ ja teatavate radioaktiivsete materjalideni²².

Pärast Brexitit hakkavad ka Ühendkuningriigi suhtes kehtima keelud ja piirangud, mida kohaldatakse kaupade importimisel kolmandatest riikidest ELi või nende eksportimisel EList kolmandatesse riikidesse. Samuti ei kehti enam Ühendkuningriigi litsentsid kaupade importimiseks ELi või eksportimiseks EList.

→ Kas olen kursis keeldude ja piirangutega, mida kohaldatakse pärast Brexitit? See on eriti oluline siis, kui mul on vähe või ei ole üldse kogemusi kolmandate riikidega kauplemisel.

12 <https://ec.europa.eu/info/files/preferential-rules-origin>

<https://ec.europa.eu/info/files/guidance-customs-matters-case-no-deal>

13 <https://ec.europa.eu/info/files/customs-and-indirect-taxation> Vt ka Brexiti kontroll-leht kauplejatele, mis on kättesaadav järgmisel aadressil:

https://ec.europa.eu/taxation_customs/uk_withdrawal#heading_1

14 <https://ec.europa.eu/info/files/guidance-customs-matters-case-no-deal>

15 https://ec.europa.eu/taxation_customs/uk_withdrawal

16 <https://ec.europa.eu/info/files/eu-rules-customs-debt-and-customs-tariffs>

17 <https://ec.europa.eu/info/files/import-and-export-licences>

18 <https://ec.europa.eu/info/files/waste-law>

19 <https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/preparedness-notice#sante>

20 <https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/preparedness-notice#sante>

21 <https://ec.europa.eu/info/files/export-cultural-goods>

22 <https://ec.europa.eu/info/files/euratom>

h. Sanitaar- ja fütosanitaarmedid

Selleks et kaitsta toiduohutust, loomade tervist ja heaolu ning ELi sanitaar- ja fütosanitaarseisundit, kontrollitakse elusloomi,²³ toiduaineid,²⁴ loomseid saadusi ning teatavaid taimi ja taimseid saadusi²⁵ süstemaatiliselt nende importimisel selleks ette nähtud kohtades (piiripunktides).

- Kas olen taganud oma kaupade puhul, mille suhtes kohaldatakse sanitaar- ja fütosanitaarkontrolli, et need saavad ELi selleks ette nähtud piiripunkti kaudu?

2. Teenuste osutamine ELis

a. Litsentsid ja tegevusload

Selleks et tagada eelkõige tarbijate kaitse ja nende usaldus, aga ka ELi eeskirjade tõhus täitmine, on ELis mitmes majandussektoris teenuste osutamiseks vaja ELi liikmesriigi ametiasutuse litsentsi või tegevusluba. See kehtib näiteks transpordi-²⁶ finantsteenuste,²⁷ audiovisuaal-²⁸ ja energiasektori²⁹ puhul.

Pärast Brexiti ei kehti Ühendkuningriigi ametiasutuste välja antud litsentsid ja tegevusload enam kogu ELis. Mõnel juhul³⁰ sõltub kehtivus konkreetse liikmesriigi õigusest.

- Kas kasutan oma äritegevuses Ühendkuningriigi ametiasutuse litsentsi või tegevusluba? Kas olen taotlenud sarnast litsentsi või tegevusluba EL 27 ametiasutuselt või kandnud Ühendkuningriigi ametiasutuselt saadud litsentsi üle EL 27 ametiasutusele?
- Kas olen kliendina kontrollinud, kas minu teenuseosutajal on ELis tegutsemiseks vajalik litsents või tegevusluba?

b. Piiriülene teenuste osutamine

Teenuste osutamise vabadus on üks ELi aluslepingutega ette nähtud põhivabadusi, mis võimaldab ELi õiguses sätestatud piires osutada piiriüleseid teenuseid kogu ELis³¹.

Pärast Brexiti sõltub Ühendkuningriigi teenuseosutajate tegevus ELis ELi ja vastava liikmesriigi õigusest, võttes arvesse ELi turulepääsuga seotud kohustusi ja reservatsioone vastavalt WTO reeglitele. See mõjutab paljusid majandussektoreid, eriti ELi ettevõtjaid, kes jätkavad koostööd Ühendkuningriigis asutatud teenuseosutajatega.

- Kas olen välja selgitanud, kas mul on vaja Ühendkuningriigis asutatud teenuseosutaja teenuseid?
- Kas olen välja selgitanud, kas saan endiselt tellida Ühendkuningriigist piiriüleseid teenuseid?

23 https://ec.europa.eu/info/files/brexit-notice_movements-live-animals

24 https://ec.europa.eu/info/files/brexit-notice_eu-food-law

25 https://ec.europa.eu/info/files/brexit-notice_eu-food-law

26 <https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/preparedness-notices#move>
https://ec.europa.eu/info/files/brexit-notice_animal-transport

27 <https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/preparedness-notices#fisma>

28 <https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/preparedness-notices#cnect>

29 <https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/preparedness-notices#ener>

30 <https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/preparedness-notices#fisma>

31 <https://ec.europa.eu/info/files/provision-services-and-posting-workers>

c. Kutsevalifikatsioon

Selleks et hõlbustada isikute vaba liikumist ja teenuste osutamist, on tänu ELi õigusele ELi kodanikel, kes on omandanud liikmesriigis kutsevalifikatsiooni, lihtsam saavutada selle tunnustamine teises liikmesriigis³².

Pärast Brexitit hakatakse Ühendkuningriigis omandatud kutsevalifikatsioone tunnustama nende (riiklike) eeskirjade alusel, mida kasutatakse kolmandate riikide puhul. Sellisel juhul on tunnustamine sageli vaearikkam.

⇒ Kas olen enne Brexitit taganud oma Ühendkuningriigis omandatud kutsevalifikatsiooni tunnustamise?

3. Muud küsimused

a. Käibemaks (kaupadelt ja teenustelt)³³

Käibemaksu tasumise ja tagastamise eeskirjad erinevad oluliselt sõltuvalt sellest, kas kaupu või teenuseid pakutakse või hangitakse ELi sees või piiriüleselt kolmandast riigist³⁴.

Pärast Brexitit hakatakse kohaldama ELi eeskirju, mis kehtivad kolmandatest riikidest hangitavatele kaupadele ja teenustele.

⇒ Kas olen kursis ELi ja riiklike eeskirjadega, mida kohaldatakse ELi kaupade ja teenuste piiriülesel pakkumisel Ühendkuningriigis ja vastupidi?

b. Kaubamärgid, disainilahendused, geograafilised tähised ja sordikaitse

Ühtsed kaubamärgid ja disainilahendused³⁵ ning ELi geograafiliste tähiste süsteem³⁶ ja sordikaitse-eeskirjad³⁷ tagavad nende intellektuaalomandi õiguste kaitse kogu ELis.

Pärast Brexitit ei kehti nendest õigustest tulenev kaitse enam Ühendkuningriigi territooriumil.

⇒ Kas olen astunud vajalikud sammu, et tagada oma intellektuaalomandi õiguste jätkuv kaitse Ühendkuningriigis?

c. Lepingute kohtualluvusklauslid

ELi õiguse tulemusena on palju lihtsam tagada, et ühes liikmesriigis tsiviil- või kommertsasjas tehtud kohtuotsust tunnustatakse ja täidetakse ka teises liikmesriigis³⁸.

Pärast Brexitit hakatakse Ühendkuningriigi kohtuotsuste tunnustamist ja täitmist reguleerima (riiklike) eeskirjadega, mis kehtivad kolmanda riigi kohtuotsuste puhul.

⇒ Kas olen veel kord kaalunud, kuidas mõjutab Ühendkuningriigi kohtualluvuse valimine minu ärilepinguid?

32 <https://ec.europa.eu/info/files/professional-qualifications>

33 **Aktsiisikaupade** kohta vt <https://ec.europa.eu/info/files/guidance-excise-ongoing-movements-goods>.

34 <https://ec.europa.eu/info/files/value-added-tax-vat>

35 <https://ec.europa.eu/info/files/trademarks-and-designs>

36 https://ec.europa.eu/info/files/brexit-notice_eu-food-law

37 https://ec.europa.eu/info/files/brexit-notice_plant-variety-rights

38 <https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/preparedness-notices#just>

d. Isikuandmed

ELi õigus võimaldab edastada isikuandmeid kogu ELi piires, ilma et selleks tuleks täita lisanõudeid³⁹.

Pärast Brexitit kohaldatakse isikuandmete edastamisel ELis Ühendkuningriiki eeskirju, mis kehtivad kolmandate riikide puhul. See mõjutab paljusid majandussektoreid, eriti ELi ettevõtjaid, kes jätkavad koostööd Ühendkuningriigis asuvate andmekeskustega.

⇒ Kas olen astunud vajalikud sammud, et järgida isikuandmete edastamisel Ühendkuningriiki ELi eeskirju?

e. Ühendkuningriigis registreeritud ettevõtjad

ELi õiguse kohaselt tunnustatakse liikmesriigis asutatud ettevõtjat ka teistes liikmesriikides⁴⁰.

Pärast Brexitit sõltub Ühendkuningriigis asutatud ettevõtja tunnustamine ELis (riiklikest) eeskirjadest kolmandas riigis asutatud ettevõtjate kohta.

⇒ Kas olen kontrollinud, kas riiklike eeskirjade kohaselt piisab ELi ettevõtja staatuse säilitamiseks sellest, et minu Ühendkuningriigis asutatud ettevõtte juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht on ELis?

f. Otsene maksustamine

Ettevõtjate otsest maksustamist käsitlevates riiklikes eeskirjades tuleb võtta arvesse ELi õigust, sealhulgas teatavates piiriülestes olukordades kehtivaid ühtlustamise meetmeid.

Pärast Brexitit kohaldatakse Ühendkuningriigiga seotud ettevõtjate otsesel maksustamisel eeskirju, mis kehtivad kolmandate riikide puhul.

⇒ Kas olen astunud vajalikud sammud, et järgida Ühendkuningriigiga seotud juhtudel riiklike eeskirju otsese maksustamise kohta?

³⁹ <https://ec.europa.eu/info/files/data-protection>

⁴⁰ <https://ec.europa.eu/info/files/company-law>